

УДК 336.71: 658.14

JEL E51, G21, G32, M21

DOI <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2026-14-23>**Пятаков М.Ю.**

здобувач третього рівня вищої освіти,
кафедра банківської справи та страхування,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2131-0309>

Ходакевич С.І.

кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри банківської справи та страхування,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8951-2605>

ЕВОЛЮЦІЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕСУ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ: КОМПЛЕМЕНТАРНІСТЬ ФАКТОРИНГУ ТА БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

У статті досліджено трансформацію сучасних підходів до фінансування бізнесу в сучасній економіці. Обґрунтовано, що традиційний підхід, коли банківське кредитування та факторинг розглядаються як альтернативні способи фінансування бізнесу, вже не відображає сучасну економічну природу інструментів. Доведено, що банківський кредит і факторинг мають різне функціональне призначення: кредит забезпечує формування ресурсної бази стратегічного розвитку бізнесу, тоді як факторинг підтримує безперервність операційної діяльності, прискорюючи оборотність капіталу і управління дебіторською заборгованістю. Запропоновано концептуальний підхід до розгляду банківського кредитування і факторингу як взаємодоповнюючих інструментів фінансування бізнесу, комплементарне використання яких формує комплексну модель фінансового забезпечення підприємств. Обґрунтовано, що інтегроване застосування цих інструментів забезпечує фінансову стійкість, адаптивність і конкурентоспроможність бізнесу у сучасній економіці.

Ключові слова: факторинг, фінансові ресурси, фінансування бізнесу, інструмент фінансування, кредит, банківське кредитування, оборотний капітал, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, ефективність бізнесу, синергетичний ефект.

Постановка проблеми. Сучасне економічне середовище характеризується високим рівнем динамічності, невизначеності та зростанням складності господарських процесів. Підприємства функціонують в умовах нестабільності грошових потоків, дефіциту ліквідності, посилення кредитних ризиків, цифрової трансформації бізнес-моделей, зміни поведінки контрагентів і подовження строків комерційних розрахунків. Але одночасно слід констатувати зростання потреби у швидкому реагуванні на ринкові зміни, забезпеченні фінансової гнучкості, підтриманні безперервності операційної діяльності та ефективності бізнесу. За таких умов істотно змінюється характер фінансових потреб підприємств. Якщо ще років 20 тому основна увага приділялася залученню додаткових фінансових ресурсів для забезпечення розвитку і фінансової стійкості, то сьогодні не менш важливого значення набуває ефективне управління грошовими потоками, підтримання ліквідності та прискорення оборотності капіталу. Враховуючи це, сучасний бізнес потребує як

доступу до фінансових ресурсів, так і використання різних фінансових інструментів, здатних забезпечувати для підприємства стабільність його поточної діяльності і стратегічний розвиток.

У цьому контексті традиційна модель фінансування, що базується переважно на банківському кредитуванні, дедалі частіше не задовольняє увесь спектр фінансових потреб суб'єктів господарювання. Незважаючи на визначальну роль банківського кредиту у формуванні інвестиційних ресурсів та підтримці довгострокового розвитку підприємств, він не завжди дозволяє ефективно вирішувати проблеми управління оборотним капіталом, ліквідністю та дебіторською заборгованістю. Це обумовлює необхідність пошуку більш гнучких моделей фінансування, заснованих на поєднанні різних фінансових інструментів. В той же час факторинг, що у сучасній практиці дедалі активніше використовується для підтримання безперервності грошових потоків підприємств, більшість науковців продовжує розглядати як окремий вид фінансової

послуги або як альтернативу банківському кредитуванню. Такий підхід не повною мірою відображає сучасні тенденції розвитку фінансового ринку, оскільки поза увагою лишається функціональна взаємодія різних інструментів фінансування та їх роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємств, їх ліквідності та платоспроможності. Саме тому наукової актуальності набуває переосмислення взаємозв'язку банківського кредитування та факторингу не як взаємозамінних, а як взаємодоповнюючих інструментів фінансового забезпечення бізнесу. Такий підхід дозволяє перейти від традиційного вибору окремого фінансового продукту до формування комплексної моделі фінансового забезпечення бізнесу, де кожен інструмент виконує власну економічну функцію відповідно до характеру фінансових потреб суб'єкта господарювання. Таким чином, відсутність цілісного концептуального підходу до розгляду банківського кредитування та факторингу як взаємодоповнюючих елементів єдиної системи фінансового забезпечення бізнесу зумовлює необхідність обґрунтування їх функціональної комплементарності та визначення місця кожного елементу у розвитку бізнесу.

Визнаємо, що сучасний бізнес працює в умовах високої невизначеності, нестабільності грошових потоків, дефіциту ліквідності, зростання кредитних ризиків, цифровізації господарських процесів, подовження строків розрахунків між контрагентами. За таких умов традиційна модель фінансування підприємств, яка базується переважно на банківському кредитуванні, дедалі частіше не забезпечує належної гнучкості. Водночас факторинг у більшості наукових праць досі аналізується ізольовано від загальної системи фінансування підприємства. По факту, економіка вже перейшла до комплексних моделей фінансування бізнесу, тоді як наукові дослідження досі переважно аналізують окремі фінансові інструменти ізольовано один від одного. Саме ця суперечність і формує наукову проблему статті та визначає її актуальність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Щодо вітчизняних авторів, що досліджували сучасне фінансування бізнесу вкажемо таких науковців як Т. Говорушко [1], А. Жаворонок [2], І. Краснова [3], М. Лапішко [4], К. Ларіонова [5], Охрименко І. [3; 6; 7], В. Білошапка [6], П.М. Чуб [7], О. Шабанова [8]. Розвиток теорії банківського кредитування та фінансування бізнесу представлений працями Т. Beck [10], А. Berger [11], А. Demirgüç-Kunt [12]. Факторинг як окремий фінансовий інструмент розглядається

в роботах S. Ivanovic [16], L. Klapper [17], F. Salinger [19]. Практичні основи факторингу та, зокрема, двофакторної моделі представлені в роботах K. Tarter [20], I. Glinavos [13], N. Mizan [18], Auboin M. [9]. Перехід до комплексних моделей фінансування та Supply Chain Finance висвітлений у L. Gelsomino [14], E. Hofmann [15].

Метою статті є розвиток концептуальних засад фінансування бізнесу шляхом обґрунтування функціональної комплементарності банківського кредитування та факторингу як взаємодоповнюючих інструментів забезпечення фінансових потреб бізнесу, а також надання рекомендацій щодо оптимального фінансування потреб бізнесу в умовах сучасної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних економічних умовах важливим є висвітлення питання: чому традиційна модель фінансування бізнесу більше не є достатньою? Так, традиційно фінансова підтримка підприємницької діяльності асоціювалася насамперед із банківським кредитуванням. Протягом тривалого часу саме банківський кредит виступав основним джерелом залучення фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проєктів, модернізації виробництва, поповнення оборотного капіталу та забезпечення розвитку підприємств. Така модель фінансування сформувалася в умовах відносно стабільного економічного середовища, коли бізнес-процеси характеризувалися прогнозованістю, виробничі цикли були більш тривалими, а головною потребою підприємств залишалося залучення довгострокового фінансового ресурсу.

Однак сучасний етап розвитку економіки суттєво змінив умови функціонування бізнесу. Глобалізація ринків, цифровізація бізнес-процесів, прискорення обороту інформації та капіталу, розвиток електронної комерції, зростання невизначеності зовнішнього середовища, порушення логістичних ланцюгів, а також економічні наслідки пандемії та воєнних дій сформували принципово нові вимоги до фінансового забезпечення бізнесу. У цих умовах конкурентоспроможність бізнесу дедалі більше визначається не лише обсягом залучених фінансових ресурсів, а й швидкістю їх мобілізації, гнучкістю використання та здатністю оперативно підтримувати ліквідність. Фактично, відбулася трансформація самої природи фінансових потреб підприємств. Якщо раніше основний акцент робився на фінансуванні довгострокових інвестиційних проєктів, то сьогодні не меншого значення набуває забезпечення

безперервності операційної діяльності, підтримання стабільних грошових потоків, прискорення оборотності капіталу, управління дебіторською заборгованістю та мінімізація фінансових розривів між відвантаженням продукції та отриманням коштів.

Таким чином, змінилися не стільки традиційні фінансові інструменти, скільки економічне середовище, у якому вони застосовуються. Банківське кредитування й надалі залишається ключовим джерелом інвестиційних ресурсів та важливою складовою фінансової системи. Водночас воно об'єктивно не може повною мірою задовольнити весь спектр фінансових потреб сучасного підприємства, які дедалі більше пов'язані з необхідністю оперативного управління оборотним капіталом, ліквідністю та грошовими потоками. Саме тому сучасні зміни доцільно розглядати не як еволюцію окремих фінансових продуктів, а як трансформацію моделі фінансування бізнесу загалом. Якщо раніше підприємства орієнтувалися переважно на використання одного домінуючого джерела фінансування, то нині дедалі більшого поширення набуває комплексний підхід, що передбачає поєднання кількох фінансових інструментів залежно від характеру конкретної фінансової потреби. За таких умов банківський кредит зберігає свою визначальну роль у фінансуванні стратегічного розвитку підприємства, тоді як інші інструменти, зокрема факторинг, забезпечують підтримку його операційної діяльності та безперервності грошових потоків.

Отже, ключовою причиною переосмислення сучасної моделі фінансування бізнесу є не зміна ролі банків чи поява нових фінансових продуктів, а суттєва трансформація потреб самих підприємств. Саме еволюція бізнес-моделей, прискорення економічних процесів та підвищення вимог до управління ліквідністю формують об'єктивну необхідність переходу від використання окремих фінансових інструментів до побудови

інтегрованої архітектури фінансування, у якій кожен інструмент виконує власну функцію та доповнює інші елементи фінансової системи підприємства.

Ми вважаємо, що змінилися потреби бізнесу. І вони змінилися тому, що змінилася природа цінності в економіці. Раніше, ще років 20–30 тому конкурентною перевагою було володіння ресурсами: виробничими потужностями, обладнанням, матеріальними активами. Сьогодні дедалі більшою мірою перевагу визначає швидкість обороту ресурсів – як швидко підприємство виробляє, продає, отримує оплату, реінвестує кошти й реагує на зміни ринку. Іншими словами, у сучасній економіці конкурують уже не лише обсяги капіталу, а й швидкість його руху. Залежність вибору зовнішнього фінансового інструменту від домінуючих потреб бізнесу ілюструє таблиця 1.

Отже, еволюція моделей фінансування бізнесу є наслідком не трансформації фінансових інструментів, а зміни економічної логіки створення вартості – від економіки накопичення капіталу до економіки безперервності та швидкості грошових потоків.

Наведене в таблиці 2 порівняння свідчить, що банківське кредитування та факторинг відрізняються не рівнем ефективності, а функціональним призначенням у системі фінансування підприємства. Якщо кредит орієнтований на формування фінансових ресурсів для розвитку бізнесу, то факторинг забезпечує ефективне управління вже створеним оборотним капіталом. Саме функціональна відмінність цих інструментів обумовлює їх комплементарний характер і створює підґрунтя для формування комплексної моделі фінансування підприємства.

І тут логічно вказати, що одна з основних тез нашого дослідження полягає в тому, що факторинг не замінює кредит. Він вирішує іншу економічну задачу. Саме тут народжується поняття комплементарності,

Таблиця 1

Залежність вибору зовнішнього фінансового інструменту від домінуючих потреб бізнесу

Економічне середовище функціонування бізнесу	Домінуюча потреба бізнесу	Основний інструмент зовнішнього фінансування
Класична економіка (до середини 20 століття)	Інвестиції (в тому числі короткострокові)	Банківський кредит + комерційний кредит
Зародження та інституціоналізація факторингового фінансування (1950–1990-ті рр.)	Інвестиції + оборотний капітал	Банківський кредит + комерційний кредит + факторинг
Сучасна цифрова економіка (з середини 90-х 20 століття)	Управління ліквідністю, швидкість обороту, цифрові розрахунки	Комплексне фінансування на базі гібридних інструментів (кредит + факторинг + інші інструменти)

Джерело: авторська розробка

Таблиця 2

**Функціональне призначення кредитування та факторингу
в системі фінансування підприємства**

Функціональна характеристика	Довгостроковий банківський кредит	Короткостроковий банківський кредит	Факторинг
Головне функціональне призначення	Фінансування інвестиційного розвитку та реалізації стратегічних проєктів	Покриття короткострокової потреби в оборотному капіталі	Прискорення надходження коштів за реалізовану продукцію та управління дебіторською заборгованістю
Основна фінансова потреба, яку задовольняє	Довгострокова потреба в інвестиційних ресурсах	Покриття дефіциту короткострокової ліквідності на поворотній основі	Покриття дефіциту грошових коштів, за рахунок оптимізації дебіторської заборгованості
Об'єкт фінансування	Інвестиційні проєкти, модернізація, основних засобів	Поточна діяльність підприємства	Дебіторська заборгованість підприємства
Вплив на ліквідність	Опосередкований, через реалізацію інвестиційних проєктів	Забезпечує короткострокове підтримання ліквідності	Безпосередньо покращує ліквідність шляхом прискорення оборотності коштів
Вплив на оборотність капіталу	Практично не впливає	Частково підтримує оборотність	Є основною функцією інструменту
Часовий горизонт	Понад один рік	До одного року	До моменту погашення дебіторської заборгованості (але в межах року)
Джерело погашення	Майбутні доходи від реалізації інвестиційних проєктів	Майбутні грошові надходження від поточної діяльності підприємства	Оплата дебіторами переданих фактору вимог (за вже реалізовані товари та послуги)
Необхідність матеріального забезпечення	Потребує застави та оцінки інвестиційного проєкту	Як правило, потребує застави або іншого забезпечення	Основним забезпеченням виступає дебіторська заборгованість
Основний фінансовий результат	Формування потенціалу довгострокового розвитку підприємства	Підтримання фінансування поточної діяльності підприємства на достатньому рівні	Підвищення ліквідності, скорочення фінансового циклу та оптимізація управління дебіторською заборгованістю
Функціональна роль у фінансовій системі підприємства	Формує фінансову основу стратегічного розвитку	Забезпечує стабільність поточної діяльності	Оптимізує управління грошовими потоками та доповнює інструменти кредитного фінансування Оптимізація ритмічності виробництва

Джерело: авторська розробка

взаємодоповнення. Комплементарність походить від латинського complementum і означає, що дві різні речі або явища стають кращими, кориснішими або працюють лише тоді, коли з'єднуються разом.

Досі у науковій літературі та практиці фінансового менеджменту факторинг і банківське кредитування розглядаються як альтернативні способи залучення фінансових ресурсів. Такий підхід ґрунтується переважно на тому, що обидва інструменти забезпечують бізнес-підприємства додатковими фінансовими ресурсами, а отже можуть використовуватися для покриття дефіциту ліквідності. Проте подібне трактування значною мірою спрощує економічну природу цих фінансових

інструментів і не враховує трансформацію сучасних потреб бізнесу.

Насправді факторинг і банківське кредитування не є конкурентами, більше того, факторинг не є альтернативою банківському кредитуванню і тим більше не може розглядатися як його повноцінна заміна. Причина полягає в тому, що зазначені фінансові інструменти виникли як відповідь на різні фінансові потреби підприємств і виконують різні функції у забезпеченні їх діяльності. Фактично ці інструменти працюють на різних рівнях фінансового управління підприємством. Іншими словами, кредит відповідає на питання «де залучити фінансовий ресурс для розвитку?», тоді як факторинг прискорює

перетворення вже створеної вартості у ліквідний грошовий потік. Саме різна часово-економічна природа цих інструментів обумовлює їх комплементарність у сучасній моделі фінансування бізнесу.

Отже, автори дійшли висновку, що економічна доцільність одночасного використання банківського кредитування та факторингу обумовлена відмінністю їх функціонального призначення. Саме ця відмінність створює синергетичний ефект, за якого кожен інструмент компенсує обмеження іншого та забезпечує комплексне задоволення різних фінансових потреб бізнесу. У такому розумінні факторинг і банківське кредитування утворюють не альтернативну, а комплементарну модель фінансування бізнесу, яка відповідає логіці сучасної економіки, де стратегічний розвиток підприємства нерозривно пов'язаний із необхідністю підтримання стабільних грошових потоків та високої швидкості обороту капіталу. І ця комплементарність набуває особливого значення, відображаючи органічне поєднання двох фінансових інструментів в єдиній системі фінансового забезпечення бізнесу. Комплементарність означає, що синергетичний ефект від використання двох інструментів забезпечує підприємству значно ширші можливості, ніж застосування

кожного окремо. Саме тому в сучасній економіці доцільно говорити не про вибір між факторингом і банківським кредитом, а про формування оптимальної структури їх поєднання.

Комплементарність банківського кредитування та факторингу проявляється не лише у використанні різних джерел фінансування, а насамперед у розподілі їх функціонального навантаження відповідно до різних фінансових потреб підприємства, що ілюструє таблиця 3. Саме функціональне доповнення цих інструментів формує комплексну модель фінансування бізнесу, яка найбільшою мірою відповідає сучасним умовам господарювання.

У сучасній економіці саме така комплементарна модель дозволяє бізнес-структурам узгодити довгострокові цілі розвитку з поточними потребами у ліквідності та забезпечує фінансову стійкість бізнесу в сучасній економіці.

Висновки. Протягом останніх десятиліть економічне середовище зазнало суттєвих трансформацій, які змінили не лише умови ведення бізнесу, а й підходи до його фінансового забезпечення. Якщо раніше підприємства функціонували у відносно стабільному середовищі, де ключовими факторами успіху були виробничі потужності, доступ до фінансових ресурсів та можливість реалізації

Таблиця 3

Комплементарність інструментів фінансування бізнесу

Фінансова потреба підприємства	Банківське кредитування	Факторинг	Комплексний результат
Реалізація інвестиційних проєктів	Основне зовнішнє джерело фінансування	Не використовується або має допоміжний характер	Забезпечення довгострокового (сталого) розвитку підприємства
Модернізація виробництва	Доповнює інвестиційний капітал підприємства до необхідного рівня	Забезпечує підтримання на належному рівні ліквідності у період реалізації проєктів	Поєднання належної ліквідності і платоспроможності з масштабуванням і розвитком
Поповнення оборотного капіталу	Дозволяє залучити додаткові ресурси	Прискорює повернення коштів із дебіторської заборгованості	Зниження дефіциту оборотних коштів, підвищення їх оборотності і загальної ефективності використання
Управління ліквідністю	Забезпечує додатковий резерв фінансових ресурсів (ліквідності)	Покращує оборотність власних та залучених фінансових ресурсів та підвищує ритмічність виробничого капіталу	Забезпечення безперервності операційної діяльності та підвищення її ефективності
Управління фінансовими ризиками	Оцінка кредитоспроможності та контроль кредитного ризику	Зниження ризику ліквідності, адміністрування дебіторської заборгованості	Комплексне управління фінансовими ризиками
Забезпечення фінансової стійкості	Бере участь у формуванні стратегічного фінансового потенціалу	Підтримує стабільність і безперервність грошових потоків	Підвищення загальної фінансової стійкості підприємства і підсилення стратегічного потенціалу

Джерело: авторська розробка

довгострокових інвестиційних проєктів, то сьогодні конкурентоспроможність дедалі більше визначається швидкістю реагування на зміни ринку, гнучкістю бізнес-процесів та ефективністю управління фінансовими потоками. Також звертаємо увагу, що упродовж тривалого часу еволюція фінансового ринку супроводжувалася переважно вдосконаленням окремих фінансових інструментів. Натомість сучасний етап його розвитку характеризується переходом до інтегрованих моделей фінансування, у яких конкурентні переваги формуються вже не завдяки окремому інструменту, а завдяки їх функціональному поєднанню відповідно до різних фінансових потреб підприємства. Сучасні ринкові зміни

доцільно розглядати не як кризу окремих фінансових інструментів, а як закономірний результат трансформації економічного середовища. Банківське кредитування не втратило своєї ролі у фінансуванні бізнесу, однак воно вже не здатне самостійно забезпечити весь спектр фінансових потреб. Поряд із потребою у фінансуванні інвестицій дедалі більшого значення набуває необхідність підтримання ліквідності, прискорення оборотності капіталу та ефективного управління дебіторською заборгованістю. Це об'єктивно зумовлює поєднання різних фінансових інструментів відповідно до їх функціонального призначення і надає факторингу актуальності в сучасній економіці.

Бібліографічний список

1. Говорушко Т.А., Ситник І.П., Степаненко К.М. Факторинг як форма рефінансування дебіторської заборгованості. 2012. URL: <http://dSPACE.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4980/1/123.pdf>
2. Дубина М.В., Жаворонок А.В., Дубина П.В. Аналіз сучасного стану ринку факторингових послуг в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 4 (12). С. 134–145.
3. Охрименко І.Б., Краснова І.В., Кузьменко Ю.І. Кредитування малого та середнього бізнесу в Україні: реальність, проблеми та перспективи розвитку інструментів і механізмів. *Наукові перспективи: журнал. (Серія «Економіка»)*. 2026. № 4 (70). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-4\(70\)-3036-3060](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-4(70)-3036-3060)
4. Лапішко М., Винник А. Проблеми ринку кредитування України в умовах воєнного стану. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 3 (31). С. 180–189.
5. Ларіонова К., Капінос Г. Проблемна заборгованість банків України в умовах воєнного стану. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 1. С. 98–104.
6. Охрименко І., Білошапка В. Вплив банківського кредитування на економічний розвиток України: реальність та перспективи на тлі війни. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Економіка»)*. 2022. № 6 (8). С. 405–423. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/1709>
7. Чуб П.М., Охрименко І.Б. Аналіз показників ефективності кредитного портфеля в кредитному менеджменті банку. *Наукові перспективи: журнал*. 2024. № 8 (50). С. 546–558. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8\(50\)-546-558](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8(50)-546-558)
8. Шабанова О. Наукові підходи до тлумачення сутності «факторинг». *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 4 (12). С. 146–152.
9. Auboin M., Smythe H. Supply Chain Finance and SMEs: Evidence from international factoring data. *WTO Working Paper*. 2016. ERSD-2016-04. 29 p.
10. Beck T., Demirgüç-Kunt A. & Maksimovic V. Financing Patterns Around the World: Are Small Firms Different? *Journal of Financial Economics*. 2008. Vol. 89. № 3. P. 467–487.
11. Berger A.N., Udell G.F. A More Complete Conceptual Framework for SME Finance. *Journal of Banking & Finance*. 2006. Vol. 30 (11). P. 2945–2966.
12. Demirgüç-Kunt A., Beck T. & Honohan P. Finance for All? Policies and Pitfalls in Expanding Access. Washington: World Bank, 2008.
13. Glinavos I. An Introduction to International Factoring and Project Finance. *MPRA Paper*. 2006. № 854. 32 p.
14. Gelsomino L.M., Mangiaracina R. & Perego A. Supply Chain Finance: a literature review. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*. 2016. Vol. 46. № 4. P. 348–366.
15. Hofmann, E., Belin, O. (2011). Supply Chain Finance Solutions: Relevance-Propositions-Market Value. Springer, Berlin. DOI: <http://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-17566-4>
16. Ivanovic S., Baresa S. Factoring: Alternative model of financing. *UTMS Journal of Economics*. 2011. Vol. 2. Iss. 2. Pp. 189–206. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/105294/1/715121766.pdf>
17. Klapper L. The Role of Factoring for Financing Small and Medium Enterprises. *World Bank Policy Research Working Paper*. 2005. № 3593. 38 p.
18. Mizan N.K. Factoring: A Better Alternative of International Trade Payment Methods. *ASA University Review*. 2011. Vol. 5. № 2. Pp. 247–264.
19. Salinger F. International Factoring and Conflicts of Law. *Law and Financial Markets Review*. 2007. Vol. 1. Iss. 1. Pp. 7–10.
20. Tarter K.A. International Factoring: An Effective Financial Strategy. *Business America*. 1997. vol. 118. is. 10. URL: <http://connection.ebscohost.com/c/articles/9710240217/internationalfactoring-effective-financial-strategy>

References

1. Govorushko T.A., Sytnyk I.P. & Stepanenko K.M. (2012). Faktorynh yak forma refinansuvannya debtors'koyi zaborhovanosti. [Factoring as a form of refinancing receivables]. Available at: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4980/1/123.pdf> (in Ukrainian)
2. Dubyna, M.V., Zhavoronok, A.V. & Dubyna P.V. (2017). Analiz potочноgo stanu rynku faktorynhovykh posluh v Ukrayini. [Analysis of the current state of the factoring services market in Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnya*, no. 4 (12), pp. 134–145. (in Ukrainian)
3. Okhrimenko, I. & Biloshapka, V. (2022). Vplyv bankivs'koho kredyтуvannya na ekonomichnyy rozvytok Ukrayiny: realiyi ta perspektyvy na tli viyny. [The impact of bank lending on the economic development of Ukraine: realities and prospects against the backdrop of war]. *Scientific innovations and advanced technologies (Economy series)*. no. 6 (8), pp. 405–423. Available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/1709> (in Ukrainian)
4. Lapishko M. & Vynnyk A. (2023). Problemy rynku kredyтуvannya Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. [Problems of the Ukrainian credit market under martial law]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnya*, no. 3 (31), pp. 180–189. (in Ukrainian)
5. Larionova, K., & Kapinos, G. (2024). Problemna zaborhovanist' bankiv Ukrayiny v umovakh voyennoho stanu. [Problematic Debt of Ukrainian Banks under Martial Law]. *Modeling the Development of the Economic Systems*. no. 1, pp. 98–104. (in Ukrainian)
6. Okhrimenko I.B., Krasnova I.V. & Kuzmenko Y.I. (2026) Kredyтуvannya maloho ta seredn'oho biznesu v Ukrayini: realiyi, problemy ta perspektyvy rozvytku instrumentiv i mekhanizmiv. [Lending to small and medium-sized businesses in Ukraine: realities, problems and prospects for the development of tools and mechanisms]. *Scientific Perspectives: Journal. (Economics Series)*, no. 4 (70). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-4\(70\)-3036-3060](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-4(70)-3036-3060) (in Ukrainian)
7. Chub P.M. & Okhrimenko I.B. (2024). Analiz pokaznykiv efektyvnosti kredytnoho portfelya v kredytnomu menedzhmenti banku [Analysis of loan portfolio efficiency indicators in bank credit management]. *Scientific Perspectives: Journal*, no. 8 (50), pp. 546–558. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8\(50\)-546-558](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8(50)-546-558) (in Ukrainian)
8. Shabanova, O. (2017). Naukovi pidkhody do tлумachennya sutnosti “faktorynhu”. [Scientific approaches to the interpretation of the essence of “factoring”]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky*, no. 4 (12), pp. 146–152. (in Ukrainian)
9. Auboin, M. & Smythe, H. (2016). Supply Chain Finance and SMEs: Evidence from international factoring data. WTO Working Paper. ERSD-2016-04. 29.
10. Beck T., Demirgüç-Kunt A. & Maksimovic V. (2008). Financing Patterns Around the World: Are Small Firms Different? *Journal of Financial Economics*, is. 89, no. 3, pp. 467–487.
11. Berger A.N., Udell G.F. (2006). A More Complete Conceptual Framework for SME Finance. *Journal of Banking & Finance*, no. 30 (11), pp. 2945–2966.
12. Demirgüç-Kunt A., Beck T. & Honohan P. (2008). Finance for All? Policies and Pitfalls in Expanding Access. Washington: World Bank.
13. Glinavos, I. (2006). An Introduction to International Factoring and Project Finance. MPRA Paper, no. 854, p. 32.
14. Gelsomino L.M., Mangiaracina R. & Perego A. (2016). Supply Chain Finance: a literature review. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, no. 46 (4), pp. 348–366.
15. Hofmann, E. Belin, O. (2011). Supply Chain Finance Solutions: Relevance-Propositions-Market Value. Springer, Berlin. DOI: <http://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-17566-4>
16. Ivanovic, S. & Baresa, S. (2011). Factoring: Alternative model of financing. *UTMS Journal of Economics*, no. 2 (2), pp. 189–206. Available at: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/105294/1/715121766.pdf>
17. Klapper, L. (2005). The Role of Factoring for Financing Small and Medium Enterprises. World Bank Policy Research Working Paper, no. 3593, p. 38.
18. Mizan, N.K. (2011). Factoring: A Better Alternative of International Trade Payment Methods. *ASA University Review*, no. 5, pp. 247–264.
19. Salinger, F. (2007). International Factoring and Conflicts of Law. *Law and Financial Markets Review*, no. 1, pp. 7–10.
20. Tarter, K.A. (1997). International Factoring: An Effective Financial Strategy. *Business America*, vol. 118, is. 10. Available at: <http://connection.ebscohost.com/c/articles/9710240217/internationalfactoring-effective-financial-strategy>

Maksym Piatakov

Postgraduate Student,

Department of Banking and Insurance Department,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2131-0309>**Serhii Khodakevych**

PhD in Economy, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Banking and Insurance Department

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8951-2605>

EVOLUTION OF BUSINESS FINANCING IN THE MODERN ECONOMY: COMPLEMENTARITY OF FACTORING AND BANK CREDITATION

The article examines the transformation of modern approaches to business financing in conditions of economic instability. It is substantiated that the traditional approach, when bank lending and factoring are considered as alternative ways of financing a business, no longer reflects the modern economic nature of the instruments. It is proven that bank credit and factoring have different functional purposes: credit provides the formation of a resource base for strategic business development, while factoring supports the continuity of operating activities, accelerating capital turnover and receivables management. It is concluded that bank lending has not lost its role in business financing, but it is no longer able to independently provide the entire range of financial needs of the enterprise. Along with the need to finance investments, the need to maintain liquidity, accelerate capital turnover and effectively manage receivables is becoming more important. This objectively determines the search for new approaches to organizing business financing, which involve combining various financial instruments in accordance with their functional purpose. A conceptual approach to considering bank lending and factoring as complementary business financing instruments is proposed, the complementary use of which forms a comprehensive model of financial support for enterprises. Complementarity means that the effectiveness of one instrument increases due to the use of the other, and their synergy provides the enterprise with much broader opportunities than the use of each separately. The authors prove that business is moving from the use of individual financial products to the formation of an integrated financing architecture, in which each instrument performs its own function. That is why in the modern economy it is appropriate to talk not about the choice between factoring and bank credit, but about the formation of the optimal structure of their combination in accordance with strategic and operational needs. It is substantiated that the integrated use of these instruments ensures financial stability, adaptability and competitiveness of business in modern economic conditions.

Keywords: factoring, financial resources, business financing, financing instrument, credit, bank lending, working capital, liquidity, solvency, financial stability, business efficiency, synergistic effect.

*Дата надходження статті: 05.07.2026**Дата прийняття статті: 04.08.2026**Дата публікації статті: 02.09.2026*